

DEINSTRUMENTALIZĀCIJA (DI)

Process, kas paredz palielināt kvalitatīvu institucionāli aprūpi alternatīvu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu klāstu un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību, tai skaitā izveidojot un attīstot sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūru cilvēkiem ar invaliditāti un bērniem, un nodrošinot viņu neatkarīgu dzīvi un iekļaušanos sabiedrībā

MĒRĶA GRUPAS/ ATBALSTA MĒRĶIS

1. Pilngadīgi cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) un 1./2. invaliditātes grupu

Lai cilvēki ar GRT var saņemt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus savā pašvaldībā, iekļauties sabiedrībā un būt nodarbināti atbilstoši savām spējām

2. Ārpusģimenes aprūpē esošie bērni un jaunieši līdz 17 gadu vecumam

Lai bez vecāku gādības palikušie bērni, kas dzīvo institūcijās, varētu saņemt ģimeniskai videi pietuvinātus pakalpojumus

3. Bērni ar funkcionālajiem traucējumiem (FT) un viņu likumiskie pārstāvji

Lai bērni ar invaliditāti var saņemt sabiedrībā balstītus pakalpojumus un sociālo rehabilitāciju savā pašvaldībā un bērnu vecāki var doties uz darbu

Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi: aprūpe mājās, dienas aprūpes centrs, specializētās darbnīcas, grupu dzīvokļi, īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojums jeb "atelpas brīža" pakalpojums, speciālistu konsultācijas un individuālais atbalsts, atbalsta grupas un grupu nodarbības

DI PROGRAMMAS FINANSĒJUMS:

9.2.2.1. SAM- 49 679 951 EUR (Eiropas Sociālais fonds+valsts budžets)

Tiek īstenoti 5 plānošanas reģionu projekti

9.3.1.1. SAM- 54 825 653 EUR

(Eiropas Reģionālās attīstības fonds+nacionālais publiskais finansējums)

Tiek īstenotas 2 atlases kārtas: 1.kārta- 8 lielās pilsētās; 2.kārta- 64 pašvaldības

9.2.2.3. SAM- 4 966 963 EUR

(Eiropas Sociālais fonds+valsts budžets)

Tiek īstenotas 2 atlases kārtas: 1.kārta- 14 projekti; 2.kārta- 19 projekti

GALVENIE DI RĀDĪTĀJI, KAS IZPILDĀMI LĪDZ 2023.GADAM:

- Izvērtētas 2 100 cilvēku ar GRT un 1 198 ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālās vajadzības
- Sniegti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi 2 100 cilvēkiem ar GRT un 2 270 bērniem ar FT
- Patstāvīgu dzīvi (ārpus ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijām) uzsākuši 700 cilvēki ar GRT
- No 1799 līdz 720 samazinājies bērnu skaits institucionālajā aprūpē
- Slēgšanai atbalstītas un slēgtas 3 VSAC filiāles

- Izveidotas un/ vai labiekārtotas 2 473 sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu vietas cilvēkiem ar GRT un bērniem ar FT
- Izveidotas un/ vai labiekārtotas 250 pakalpojumu vietas bērnu aprūpei ģimeniskā vidē
- Līdz 26%-45% palielināts to cilvēku ar GRT īpatsvars, kas dzīvo ārpus institūcijas un kam pieejami sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi

- Sniegti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi 1 300 bērniem ar FT

PROBLĒMAS/IZAICINĀJUMI:

- Projektu īstenošanā iesaistītajām pašvaldībām trūkst pieredzes un ir daudz neskaidrību attiecībā uz izveidoto sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu reģistrēšanu Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, kā rezultātā kavējas sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana mērķa grupas personām jaunizveidotajā pakalpojumu infrastruktūrā
- Sabiedrības aizspriedumi un informācijas trūkums par DI, pretestība DI politikai

RISINĀJUMI:

- Individuāla skaidrojoša darba nodrošināšana pašvaldībām un izstrādāto infografiku par sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu reģistrēšanu aktīva izplatīšana dažādos informācijas avotos
- Sabiedrības, pašvaldību, pakalpojumu sniedzēju, mērķa grupu un viņu interešu pārstāvju informēšanas un izglītošanas pasākumu turpināšana par DI politiku un tās praktiskajiem ieviešanas nosacījumiem

Īstenošanas ilgums no 2016. līdz 2023. gadam

PROJEKTU ĪSTENOŠANA:

PAVEIKTS

- Izveidota partnerība ar 115 pašvaldībām
- Izvērtētas 2 362 cilvēku ar GRT, 2 156 bērnu ar FT un 1 128 ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu individuālās vajadzības
- Izstrādāti un apstiprināti 5 plānošanas reģionu DI plāni
- Slēgšanai atbalstītas un slēgtas 2 VSAC filiāles

PROCESĀ/PLĀNOTS

- Uzsākta sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana 646 cilvēkiem ar GRT, 1 354 bērniem ar FT un 625 likumiskajiem pārstāvjiem
- Turpinās sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi
- Sociālo mentoru piesaiste un VSAC klientu sagatavošana patstāvīgai dzīvei

Projektu īstenošanas ilgums līdz 31.12.2023.

Īstenošanas ilgums no 2019. līdz 2022. gadam

PROJEKTU ATLASE:

PAVEIKTS

- Izsludināta projektu iesniegumu atlase: -8 lielo pilsētu pašvaldībās (1. kārta) -5 plānošanas reģionos (2. kārta)
- Noslēgti 72 līgumi par projektu īstenošanu no sākotnēji plānotajiem 80 (no dalības izstājušās 8 pašvaldības-Dundagas, Apes, Stopiņu, Riebiņu, Ropažu, Aglonas, Dagdas un Kokneses novads)

PROCESĀ/PLĀNOTS

- Iepirkumu organizēšana sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveidei
- Uzsākta sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide, izveidojot un/ vai labiekārtojot 332 pakalpojumu vietas personām ar GRT un bērniem ar FT un 28 pakalpojumu vietas bērnu aprūpei ģimeniskā vidē

Projektu īstenošanas (sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide) ilgums ir individuāls, nepārsniedzot 31.12.2022.

Īstenošanas ilgums no 2019. līdz 2023. gadam

PROJEKTU ATLASE:

PAVEIKTS

- 1.kārta:** pabeigta 14 projektu īstenošana, sniedzot atbalstu 523 bērniem ar FT
- 2.kārta:** noslēgti līgumi par 19 projektu (no kopumā atlasē iesniegtajiem 32 projektiem) īstenošanu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanai 804 bērniem ar FT

PROCESĀ/PLĀNOTS

- 2.kārta:** uzsākta sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana 434 bērniem ar FT

Projektu īstenošanas (sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana) ilgums individuāls, nepārsniedzot 18 mēnešus